Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	R.J.D. de Viet	**Datum**	1 oktober 2026
E-mail	rein.de.viet@utrecht.nl	**Kenmerk**	34277219
Type brief	Voortgangsbrief, voorhangprocedure	**Onderwerp**	Voorkeursbeslissing Merwedelijn en start voorhangprocedure Bestuursovereenkomst Planning- en studiefase Merwedelijn.
Bijlage(n)	2	**Beleidsveld**	Mobiliteit & Ruimtelijke Ordening

Geachte leden van de raad,

De Ministeries van Infrastructuur en Waterstaat, en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de provincie Utrecht, en de gemeenten Utrecht en Nieuwegein (hierna: Rijk en regio) werken sinds 2020 binnen het samenwerkingsverband U Ned aan de MIRT-verkenning OV en Wonen. Doel van deze verkenning is het bepalen van de benodigde investeringen in het openbaar vervoer om de verstedelijkings- en bereikbaarheidsopgaven van de regio Utrecht mogelijk te maken. Een belangrijk onderdeel hiervan is de Merwedelijn.

Met deze brief informeren we u over de aanbieding van het raadsvoorstel Voorkeursbeslissing Merwedelijn. Daarnaast stellen we u in de gelegenheid om uiterlijk op **18 oktober 2026** wensen en bedenkingen in te dienen (voorhangprocedure) over de bijbehorende concept-bestuursovereenkomst. Hierin staan afspraken tussen Rijk en regio over de volgende projectfase: de planning- en studiefase.

Definitieve Voorkeursbeslissing
De Merwedelijn maakt het mogelijk om de groei van de stad en regio op een bereikbare en duurzame manier op te vangen door een belangrijke randvoorwaarde te creëren voor de realisatie van circa 63.000 tot 75.000 woningen en 30.000 tot 41.000 arbeidsplaatsen in Groot Merwede en Rijnenburg. Voor de zomer hebben we u geïnformeerd over de Terinzagelegging Ontwerp Voorkeursbeslissing MIRT-verkenning OV en Wonen regio Utrecht. De inspraakperiode liep van 22 mei tot en met 2 juli 2026. In deze periode zijn 44 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn verwerkt in de definitieve Voorkeursbeslissing Merwedelijn. Vandaag zijn de stukken vrijgegeven voor besluitvorming door raden en staten.

Wij bieden u daarom separaat het Raadsvoorstel Voorkeursbeslissing Merwedelijn aan, inclusief de onderbouwing en onderliggende documenten. Ook de gemeenteraad van Nieuwegein en Provinciale Staten van Utrecht ontvangen gelijktijdig een vergelijkbaar voorstel. Met dit voorstel vraagt het college om een besluit van uw raad over de voorkeursbeslissing, budget beschikbaar te stellen voor de planning- en studiefase en de regeling risicovolle projecten van toepassing te verklaren op de Merwedelijn. Voor de onderbouwing van het raadsvoorstel verwijzen wij u graag naar dat voorstel en de onderliggende stukken.

Als de gemeenteraden van Nieuwegein en Utrecht en Provinciale Staten van Utrecht kunnen instemmen met de voorkeursbeslissing, stelt de minister van Infrastructuur en Waterstaat als bevoegd gezag de voorkeursbeslissing vast. Vervolgens worden de afspraken over de Voorkeursbeslissing en het vervolgproces vastgelegd in een bestuursovereenkomst tussen Rijk en regio voor de planning- en studiefase. De concept-bestuursovereenkomst is bij het raadsvoorstel bijgevoegd.

Voorhangprocedure concept-bestuursovereenkomst Planning- en Studiefase Merwedelijn
In de concept-bestuursovereenkomst Planning- en studiefase Merwedelijn staan afspraken tussen het Rijk, de provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht en Nieuwegein over onder meer de scope van het project, de financiering, indexering, governance, risicobeheersing, projectsturing en de wijze waarop de planning- en studiefase wordt uitgevoerd. Deze overeenkomst gaat over de planning- en studiefase. Voor een eventuele realisatiefase (met dan ook weer een bijbehorend voorstel aan uw raad) wordt dan ook weer een afzonderlijke bestuursovereenkomst opgesteld, waarin nadere afspraken worden gemaakt over uitvoering, financiering, eigendom, beheer en exploitatie van de Merwedelijn.

Het aangaan van de bestuursovereenkomst is een bevoegdheid van het college. Gelet op de (financiële) omvang van het project, de maatschappelijke en bestuurlijke betekenis ervan en de gevolgen die voortvloeien bij het aangaan van de overeenkomst, geven we u graag inzicht in de overwegingen voor deze langjarige samenwerking en trekken wij graag gezamenlijk met uw raad op. Daarom stellen we uw raad met een voorhangprocedure in de gelegenheid wensen en bedenkingen naar voren te brengen over het voorgenomen besluit tot het aangaan van deze bestuursovereenkomst voor deze fase.

Proces:
Wij stellen u in de gelegenheid om **tot en met 18 oktober 2026** eventuele wensen en/of bedenkingen ten aanzien van de concept-bestuursovereenkomst schriftelijk bij het college in te dienen via het Stafbureau Gemeentesecretaris (sg@utrecht.nl).

Wij zullen schriftelijk op uw eventuele inbreng reageren in een reactiebrief. Wij vinden het belangrijk dat u zicht krijgt over het geheel en daarover het goede gesprek kunt voeren. Daarom lopen beide sporen - het traject rondom het raadsvoorstel Voorkeursalternatief Merwedelijn als ook het proces van wensen en bedenkingen met uw raad rondom de bestuursovereenkomst - gelijk op. En streven we er naar om, uiteraard afhankelijk van de aard en omvang van eventuele reacties, de reactiebrief uiterlijk 13 november aan uw raad te verzenden.

We kunnen dan, na het toezenden van de reactiebrief en indien u dat wenselijk vindt, de brief in de commissie Leefomgeving met u bespreken, waarin u ook het raadsvoorstel Voorkeursbeslissing Merwedelijn behandelt. En dan uw commissie inzicht geven en deelgenoot maken van de overwegingen in de reactiebrief en de concept-bestuursovereenkomst.

Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk om vooraf inzicht te geven in de context waarbinnen eventuele wensen en bedenkingen kunnen worden betrokken bij de verdere besluitvorming. De voorliggende concept-bestuursovereenkomst is het resultaat van gezamenlijke voorbereiding, juridische en organisatorische kaders (zoals de MIRT-spelregels van het Rijk) en onderhandeling tussen het Rijk, de provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht en Nieuwegein. Ook is de concept-bestuursovereenkomst door alle partijen bestuurlijk vastgesteld in U Ned. Inhoudelijke wijzigingen kunnen partijen dan ook niet eenzijdig doorvoeren, ze vereisen instemming van de andere partijen. Net als uw raad hecht het college grote waarde aan een goede samenwerking met Rijk en regio. Dit betekent dat de ruimte voor aanpassingen na eventuele wensen en bedenkingen beperkt is en zorgvuldig zal moeten worden afgewogen tegen de positie van onze partners, de gezamenlijke afspraken, en de gevolgen voor de planning en de voortgang van het project. We zullen dit betrekken in de reactiebrief op de ingediende wensen en bedenkingen.

Technische sessie en timing eventuele raadsinformatiebijeenkomst:
Als u er prijs op stelt en behoefte aan hebt, kunnen we uiteraard voorafgaand aan de commissiebehandeling een technische sessie voor u organiseren over de Voorkeursbeslissing Merwedelijn en de concept-bestuursovereenkomst.

Ook hebt u als raad de mogelijkheid een raadsinformatiebijeenkomst te organiseren. We willen u daarbij vanuit het belang van de goede samenwerking tussen Rijk en regio voor dit project een verzoek doen. De partners werken in het traject zoveel als mogelijk samen op. Zo ook bij de besluitvormingsmomenten, zodat de gemeenteraden als ook de staten zoveel als mogelijk gelijktijdig kunnen debatteren en besluiten. Met wederzijds oog voor de verschillende processen en procedures van de gemeenten en provincie. In het raadsvoorstel Voorkeursbeslissing Merwedelijn is onder het kopje ‘beslistermijn’ toegelicht dat partijen het nodig vinden om besluitvorming in december 2026 plaats te laten vinden.

We begrepen dat binnen de bestaande afspraken er in de doorlooptijden voor raadsbehandeling in december geen regulier moment voor het organiseren van een raadinformatiebijeenkomst beschikbaar is. En het moment van een raadsinformatiebijeenkomst van invloed kan zijn op de datum van behandeling van het raadsvoorstel en de concept-bestuursovereenkomst. We willen u vragen om, als u een raadsinformatiebijeenkomst wenst, dan mede in het belang van de samenwerking met de partners te kijken of er alsnog mogelijkheden zijn om deze gericht op besluitvorming in december in te plannen. We zijn ons bewust dat we hierin veel van u vragen en doen dit beroep op u dan niet ook lichtzinnig. Uiteraard zijn we bereid dit mondeling aan u toe te lichten en met u mee te denken en te faciliteren als u dat wenst.

Vervolg
Na afronding van deze voorhangprocedure en onder voorbehoud van instemming van uw raad met de voorkeursbeslissing, neemt ons college een definitief besluit over het aangaan van de bestuursovereenkomst. We zullen uw raad dan over het besluit informeren.

Na het ondertekenen van deze overeenkomst door alle partijen kunnen we starten met de planning- en studiefase. In deze fase worden onder meer het definitieve ontwerp, de ruimtelijke inpassing, de uitvoeringsstrategie, de grondverwervingsstrategie en de definitieve kostenramingen uitgewerkt.

Ook worden de planologische procedures voorbereid en gevolgd. Daarnaast worden in U Ned verband onderzoeken uitgevoerd naar de inpassing van de trambaan in Westraven, Galecopperzoom en in een paralleltraject een toekomstige doortrekking van de Merwedelijn richting Rijnenburg.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Bijlage:
- *Bestuursovereenkomst Planning- en Studiefase Merwedelijn, concept september 2026*